

RS

2020-09-01

Organ	Regionstyrelsen
Plats	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås
Tidpunkt	Tisdagen den 1 september 2020, klockan 09.00
Ledamöter	Denise Norström (S), Ordförande Kenneth Östberg (S) Lena Johansson (S) Tommy Levinsson (S) Ulrika Spårebo (S) Shpetim Pirraku (S) Lina Eriksson (L), 1:e vice ordförande Barbro Larsson (C) Tomas Högström (M), 2:e vice ordförande Mikael Andersson Elfgren (M) Jenny Landernäs (M) Malin Gabrielsson (KD) Hans Jansson (V) Ingvar Jonsson (SD) Sven Fallgren (SD)
Ersättare	Vakant (S) Fehmi Paulus (S) Agne Furingsten (L) Magnus Ekblad (C) Håkan Freijd (M) Maria Dellham (M) Louise Eriksson (SD)
Övriga	Anders Åhlund, regiondirektör Håkan Wittgren, hälso- och sjukvårdsdirektör Fredrik Holst, ekonomidirektör Birgitta Carlsson, hr-direktör Maria Linder, regional utvecklingsdirektör Eva Lindahl, kommunikationsdirektör Agnetha Jonsson, förvaltningsdirektör Fastighet och service Annette Daneryd, utvecklingschef Förvaltningsledning HoS Mattias Damberg, områdeschef Nära vård gemensamt Liselott Sjöqvist, områdeschef Akutsjukvård Jonas Cederberg, områdeschef Medicinsk diagnostik Lars Öhman, förvaltningsdirektör Digitaliseringsstöd Fredrik Alm, administrativ chef Christina Ersson, mötessekreterare

1 Fastställande av föredragningslista**Förslag till beslut**

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

2 Föregående protokoll

Anmäls att protokoll från sammanträdet 2020-06-17 justerats i föreskriven ordning.

3 Justering**Förslag till beslut**

1. Tomas Högström utses att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

4 Nästa sammanträde**Förslag till beslut**

1. Regionstyrelsens nästa ordinarie sammanträde ska äga rum tisdagen den 29 september 2020.

5 Muntlig information

- Lägesrapport covid-19
  - Hälso- och sjukvård
  - Regional utveckling
- Information från förvaltningsdirektörerna
  - Uppföljning av äldrevård - covid-19
  - Återstart av verksamhet
  - Endometrios - nulägesbild
- Nationella minoriteter
- Budgetförutsättningar 2021
- Månadsrapport till och med juli 2020 för Region Västmanland

6 Samverkan med fackliga organisationer

Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt samverkansavtal.

Ärenden till Regionstyrelsen

7 Samverkansavtal mellan Region Sörmland, Region Västmanland och Karolinska Universitetssjukhuset 2017 - 2020, förlängning 2021

HSF200363

Beskrivning av ärendet

Sedan flera år finns ett avtalsreglerat samarbete mellan Karolinska Universitetssjukhuset och Region Västmanland och Region Sörmland.

2020-09-01

Nuvarande samverkansavtal (RS 2017-04-26 § 122) löper ut under 2020 då intentionen har varit att ett nytt avtal ska undertecknas. Arbetet med avtalsprocessen har, på grund av den pågående covid-19 pandemin, behövt skjutas upp och ett nytt samverkansavtal väntas kunna presenteras under våren 2021.

Med anledning av ovanstående föreslås därför en förlängning av nu gällande avtal till att gälla 2021.

Bilaga 1

Syftet med det föreslagna samverkansavtalet är att vidareutveckla modellen för samarbete mellan avtalets parter. Samarbetet ska syfta till att bredare möta olika behov hos parterna och inte begränsas av det som traditionellt innefattas i begreppet utomlänsvård. Avsikten är att även utveckla samverkan vad gäller forskning, utveckling, innovation och utbildning, kompetensöverföring, kompetensstöd samt kommunikation. Vidare syftar avtalet till att för regionernas länsinvånare tillgodose behov av akut och remitterad vård i en för patienten tydlig diagnostiska och terapeutisk vårdkedja med optimalt omhändertagande.

Avtalet omfattar remitterad högspecialiserad slutenvård eller öppenvård, samt öppenvård med egen remiss av patienten, inkluderat akut och elektiv vård. Även tillhörande tjänster som utbildning och konsultationer omfattas av avtalet. Karolinska Universitetssjukhuset står också som företrädare för eventuella underleverantörer i avtalets alla delar, exklusive prislista och prisreduktioner.

Avtalet är indelat i fem delar:

1. Partnerskap
2. Kommunikation
3. FoUU-samarbete
4. Patientsäkerhet
5. Ekonomi

Avtalsparternas resurser och kompetens ska tillföras vårdprocesser utifrån ett helhetsperspektiv med hänsyn till patientnytta, resursförbrukning, kompetenstillgång och total ekonomi.

Samverkansavtalet i sin helhet bifogas som bilaga till ärendet.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Priserna utgår från Karolinska Universitetssjukhuset officiellt gällande utomlänsprislista som justeras årligen.

En förändring i det föreslagna samverkansavtalet mot det nu gällande avtalet är en prisreduktion på fyra procent på den uppnådda årsvolymen som överstiger 330 miljoner kronor.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Barnets bästa har beaktats i ärendet i den mening att samverkansavtalet syftar till att tillgängliggöra bästa möjliga vård för såväl barn och unga som vuxna patienter.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte få några konsekvenser för regionens invånare i jämförelse med nu gällande avtal.

Uppföljning

Samverkansavtalet följs upp årligen både vad gäller de ekonomiska som innehållsmässiga delarna i samråd med samverkansavtalets parter.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen godkänner föreslagen förlängning av Samverkansavtal mellan Region Sörmland, Region Västmanland och Karolinska Universitetssjukhuset.

8 En bättre sits - Systemanalys

RV201033

Beskrivning av ärendet

Sju län – Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Södermanland, Östergötland och Gotland – samarbetar sedan flera år tillbaka i infrastruktur- och transportfrågor under begreppet "En Bättre Sits".

Syftet med en regional systemanalys är att ta fram en politiskt genomarbetad och förankrad utvecklingsstrategi för regionens transportsystem. Denna strategi kan användas i olika sammanhang, men främst i utformningen av de långsiktiga transportplanerna på nationell och regional nivå. Systemanalysen fokuserar på brister i förhållande till prioriterad funktionalitet och pekar på behov av åtgärder. Den innehåller däremot varken en tydlig alternativdiskussion eller slutförda åtgärdsrioriteringar.

Den storregionala systemanalysen för Stockholm-Mälarenregionen är beslutad av den så kallade Lilla gruppen inom En bättre sits, en gruppering inom Mälardalsrådet. Arbetet har också löpande avrapporterats i den "länsgrupp" som jobbat med frågan.

Strategisk regional beredning beslutade vid sammanträdet 2020-06-12 att tillstyrka det redovisade förslaget till storregional systemanalys.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Transportsystemets utformning finansieras främst genom statliga medel. Systemanalysen som sådan kommer därför inte ha någon påverkan på Region Västmanlands ekonomi.

Hållbarhet***Miljöperspektiv***

En viktig del är att utveckla och sammankoppla stadsstrukturen i Stockholm-Mälarenregionen med spårtrafiken som grund vilket är en viktig faktor för att kunna utveckla såväl kollektivtrafik som hållbara godstransporter. Huvuddelen av

åtgärderna som nämns i systemanalysen kommer att leda till positiva miljökonsekvenser.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Barnkonventionen och en skyldighet att ta hänsyn till barn och ungas behov ligger som en del av uppdraget när det gäller att planera transportsystemet.

Invånarperspektiv

Åtgärderna, när de blir genomförda, kommer att leda till ett mer tillgängligt transportsystem som möjliggör kortare restider i viktiga relationer i Stockholm-Mälardalsregionen.

Uppföljning

Systemanalysen kommer att följas upp inom ramen för arbetet i Mälardalsrådet.

Förslag till beslut

1. Det redovisade förslaget till storregional systemanalys godkänns.

9 Storregional godsstrategi för Stockholm-Mälardalsregionen - Strategier och åtgärder

RV200792

Bilaga 2

Välfungerande godstransporter är en förutsättning för en levande och attraktiv Stockholm-Mälardalsregion. Godstrafiken står inför ett flertal utmaningar relaterat till klimat, miljö, säkerhet och framkomlighet. För att möta dessa utmaningar och säkerställa godstransporternas framkomlighet finns det ett behov av samverkan inom Stockholm-Mälardalsregionen och samsyn kring godstransporternas behov och utmaningar.

I den regionala systemanalys som lämnades till regeringen 2016 åtog sig En Bättre Sits-länen att ta fram en gemensam storregional godsstrategi inför kommande planeringsomgång. En nulägesbild togs fram och presenterades 2018. Denna strategi baseras på nulägesbilden med syfte att lägga fast strategier och åtgärder för den inriktning och samverkan som kräver ett storregionalt perspektiv – samverkan över länsgränserna. Strategier och åtgärder är ett led i att nå En Bättre Sits mål.

Strategin omfattar alla typer av godstransporter, men fokuserar på transporter som har storregional betydelse. Ett storregionalt godstransportråd ska bildas och när det är bildat bör det ta ansvar för en stor del av de aktiviteter som prioriterats i detta dokument. Strategin följs upp årligen. Ansvaret för uppföljningen ligger på Mälardalsrådet i samverkan med det storregionala godstransportrådet.

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

10 Ombyggnad av Ögonklinikens lokaler, plan 3, i hus 14, 15 och 17, Västmanlands sjukhus Västerås
LVF200005

Sammanfattning

Ögonkliniken har idag ett högt flöde av patienter vilket ständigt ökar. Nya undersökningsmetoder och ny modern utrustning kräver större utrymmen vilket gör att fler undersökningsrum behövs. För att tillskapa fler undersökningsrum behöver Ögonklinikens nuvarande lokaler byggas om.

Beskrivning av ärendet

Ögonkliniken är mycket trångbodd och lokalerna är inte moderniserade och anpassade till den vård som bedrivs idag. Flödet av patienter har de senaste åren avsevärt ökat beroende på nya behandlings- och undersökningsmetoder. Det råder brist på undersökningsrum vilket innebär att alla tillgängliga rum utnyttjas som undersökningsrum på grund av det stora patientflödet.

Bristen på undersökningsrum skapar och orsakar en köbildning i den dagliga verksamheten som i sin tur orsakar en stress och irritation både bland patienter och personal. Arbetsmiljöproblem uppstår och produktionen hämmas då rumsbristen innebär att personalen inte kan nyttjas till fullo.

En ombyggnad av klinikens ytor till fler undersökningsrum skapar bättre flöden och en förbättrad arbetsmiljö.

För att komma vidare i projektet behöver projektering påbörjas.

Invånar- och barnperspektiv

Åtgärderna ger ett bättre patientflöde, ökad tillgänglighet samt minskar risken för återbesök vilket är till gagn för alla besökare oavsett ålder.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Åtgärderna innebär att produktionen ökas då de ger bättre möjligheter att till fullo utnyttja tillgänglig personal och medicinteknisk utrustning.

Investeringen beräknas uppgå till 3,3 miljoner kronor och innebär en ökad hyra för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen med 385 000 kronor per år vilket verksamheten godkänner. Projektet kommer att finansieras inom antagen byggnadsinvesteringsplan för åren 2020-2022 vid ett verkställande av projektet.

Investeringsrådet har behandlat ärendet och tillstyrker att projektering påbörjas.

Miljökonsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra någon förhöjd miljöpåverkan.

Uppföljning

Ärendet följs upp löpande enligt Regionfastigheters styrdokument.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen godkänner att projektering för en ombyggnad av Ögonklinikens lokaler i hus 14, 15 och 17 vid Västmanlands sjukhus Västerås påbörjas.

11 Ansökan om medel ur Salbergafonden för satsning på handledning för personal inom rättspsykiatri

RV201031

Beskrivning av ärendet

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen avser att ansöka om medel ur Salbergafonden i syfte att genomföra en satsning på handledning med organisationsinriktning för personal inom den Rättspsykiatriska kliniken.

Satsningen bedöms mycket viktig att genomföra då en stark utvecklingskurva/modernisering sker nationellt inom rättspsykiatri. Flera stora utvecklingsuppdrag pågår, både på regionalt plan, men även nationellt inom exempelvis områden som berör patienters delaktighet och upplevelse, under och efter rättspsykiatrisk vård. Personalgrupperna inom rättspsykiatri bedöms ha ett behov av att förstå sitt eget uppdrag, ansvar och sin del i utvecklingen. Detta blir särskilt tydligt när nyanställda och mer senior personal skall samverka och föra verksamheten framåt. För att möjliggöra detta behöver ledningen involveras på ett nära och integrerat sätt för att få förutsättningar och ett tydligt mål att leda, styra och följa upp verksamheten efter.

Handledningen består av en grupphandledning samt en individhandledning för chefer.

Grupphandledningen är indelad i två steg där det första steget avser trepartssamtal mellan verksamhetschef, enhetschef och konsult. Steg två är grupphandledning riktad till sjuksköterskor och skötare. Utöver ovanstående handledning erbjuds verksamhetschef och enhetscheferna för avdelningarna 1–4 individhandledning som omfattar tio samtal om två timmar för respektive chef.

Under utvecklingsprocessen samlas samtliga utförande konsulter tillsammans med uppdragsansvarig från Norlin & Partners för att summera teman, utmaningar och läge i förhållande till mål och plan.

Den sammanlagda kostnaden för satsningen beräknas uppgå till totalt 700 000 kr.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Satsningen på handledning för personal bedöms få positiva verksamhetsmässiga konsekvenser för Rättspsykiatriska kliniken.

En förbättrad samsyn kring uppdrag och mål för den rättspsykiatriska vården är den effekt som förväntas uppnås genom utbildning/handledningsinsatsen. De verksamhetsmässiga konsekvenserna som kan ske är att det initialt kan leda till mer rörelse i personalgrupperna. Anledningen är att det kan bli mer tydliggjort om det är ett arbete som passar mig som medarbetare eller inte. Behov av ytterligare handledning i form av mer grupputveckling och samverkan med andra yrkeskategorier bedöms nödvändig att fortsätta med efter att denna del är genomförd. Ytterligare kostnader för detta kommer sannolikt att tillkomma.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte ha någon påverkan på barn och unga.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte få några konsekvenser för invånarna i länet.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen godkänner att 700 000 kronor av avsatta medel i fonden för Salberga får ianspråkats i syfte att genomföra satsning på handledning för personal inom den Rättspsykiatriska kliniken.
2. Finansiering sker från anslaget till regionstyrelsens förfogande 2020.

12 Yttrande över revisionsrapporten God ekonomisk hushållning 2019*RV200542*

Bilaga 3 a Regionens revisorer har överlämnat revisionsrapporten God ekonomisk hushållning 2019 till regionstyrelsen för yttrande.

Bilaga 3 b Ett förslag till yttrande redovisas.

Förslag till beslut

1. Förslaget godkänns och överlämnas till regionens revisorer som regionstyrelsens yttrande.

13 Yttrande över revisionsrapporten Grundläggande granskning av styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2019*RV200543*

Bilaga 4 a Regionens revisorer har överlämnat revisionsrapporten Grundläggande granskning av styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2019 till regionstyrelsen för yttrande.

Bilaga 4 b Ett förslag till yttrande redovisas.

Förslag till beslut

1. Förslaget godkänns och överlämnas till regionens revisorer som regionstyrelsens yttrande.

14 Nämndinitiativ om covid-19 och privata vårdgivare - återrapport*RV200626*

Bilaga 5 Tomas Högström, Mikael Andersson Elfgrén och Jenny Landernäs, alla (M), lämnade vid regionstyrelsens sammanträde 2020-04-28 nämndinitiativ med förslag om att ge regiondirektören i uppdrag att skyndsamt presentera en lägesbild av de privata vårdgivarna i Västmanland som har avtal med Region Västmanland behov i till följd av Covid-19 och återkomma med förslag på vad som kan göras för att öka deras möjligheter att klara av konsekvenserna av Covid-19.

Regionstyrelsen gav 2020-05-26 regiondirektören i uppdrag att bereda förslaget och återkomma med förslag till vidare handläggning.

Regionens hälso- och sjukvårdsförvaltning har kontinuerlig uppmärksamhet på situationen för regionens kontrakterade vårdgivare, dvs de med LOU-avtal och LOV-avtal.

LOV Primärvård erhåller en hög andel fast ersättning. Rörlig ersättning utgår även till vårdcentral där patient är listad besöker specifika COVID-mottagningar.

Förvaltningsledningen har fört diskussioner med samtliga verksamhetschefer för de kliniker som har en motsvarande LOU-upphandlade läkarmottagningar. Klinikerna har gott samarbete med dessa mottagningar. De är ett värdefullt komplement och förvaltningen är angelägen om att deras verksamhet enligt gällande avtal kan fullföljas. Regionen har inga LOU-upphandlade generella fysioterapimottagningar, utan tre mer specifika där den största har en fast ersättning.

Förvaltningen följer nu varje mottagnings produktion och intäkter månad för månad. Förvaltningen har tom april generellt inte sett någon påtaglig nedgång i produktion/intäkter, men har en beredskap att framöver vidta individuellt anpassade kompensatoriska åtgärder för att bidra till att varje mottagning långsiktigt kan bibehålla sin kapacitet. Inga krav på förhandling och/eller kompensation har fram till dagens datum inkommit från de LOU-upphandlade mottagningarna.

Vad gäller Unilabs röntgenverksamhet på Hälla kan man från mars se en nedgång i konventionell röntgen, vilket till viss del kompenseras med en uppgång i MR-undersökningar. Regionens avtalade åtagande gäller MR-undersökningar och där kommer åtagandet att klaras med råge. Unilabs har inkommit med önskemål om förhandling. Efter diskussion med Inköpsorganisationen så kommer Unilabs ges möjlighet att återkomma med precisering av krav i höst, efter fortsatt analys av utvecklingen under sommar tidig höst. För närvarande ser regionen inga skäl att vidta kompensatoriska åtgärder.

Vad gäller de statligt reglerade etableringarna enligt Lag (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL) och Lag (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF) så följer regionen rekommendationerna från SKR och HSD-nätverkets ställningstagande.

Förslag till beslut

1. Nämndinitiativet anses besvarat.

15 Nämndinitiativ Säkra kapital för att investera i kultur/kulturfond - återrapport

RV200380

Bilaga 6 a

Malin Gabrielsson (KD) lämnade vid regionstyrelsens sammanträde 2020-03-03 nämndinitiativ med förslag om att ge regiondirektören i uppdrag att redovisa hur stor andel Region Västmanland de senaste 5 åren (uppdelat per år) avsatt av total investeringsbudget (fastighet och infrastruktur) för kulturell utsmyckning och gestaltning utfört av bild- och formkonstnärer, samt att redovisa hur pensionsförvaltningen skulle kunna inrymma fonderade medel utifrån enprocentregeln eller på vilket sätt Region Västmanland skulle kunna fondera dessa medel.

Regionstyrelsen gav 2020-03-24 regiondirektören i uppdrag att bereda förslaget och återkomma med förslag till vidare handläggning.

Bilaga 6 b En sammanställning över de efterfrågade uppgifterna redovisas.

Förslag till beslut

1. Nämndinitiativet anses besvarat.

16 Nämndinitiativ om att förbereda Västmanland på vaccinering - beslut om handläggning

RV200837

Bilaga 7 Tomas Högström, Mikael Andersson Elfgrén och Jenny Landernäs, alla (M), lämnade vid regionstyrelsens sammanträde 2020-06-17 nämndinitiativ med förslag om att regiondirektören ges i uppdrag att förbereda Västmanland för vaccinering i stor skala, samt att regiondirektören också får i uppdrag att trycka på nationella myndigheter och aktörer för en transparent, tydlig och genomförbar nationell vaccinationsplan.

Förslag till beslut

1. Regiondirektören får i uppdrag att bereda frågan och återkomma med förslag till vidare hantering.

17 Nämndinitiativ om Sveriges krisberedskap - beslut om handläggning

RV200855

Bilaga 8 Tomas Högström, Mikael Andersson Elfgrén och Jenny Landernäs, alla (M), lämnade vid regionstyrelsens sammanträde 2020-06-17 nämndinitiativ med förslag om att regiondirektören får i uppgift att ta fram en plan för att öka Västmanlands chanser att bli värddregion för beredskapslager på nationell samt EU-nivå.

Förslag till beslut

1. Regiondirektören får i uppdrag att bereda frågan och återkomma med förslag till vidare hantering.

18 Månadsrapport juli för Region Västmanland

RV201032

Bilaga 9 Enligt Kommunallagen 6 kap, 2 § ska styrelsen uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens eller regionens utveckling och ekonomiska ställning.

Föreliggande rapport beskriver på regionnivå utfallet t o m juli månad 2020 samt en helårsprognos. Perioden mars till juli präglas av den rådande pandemin. Prognososäkerheten är mycket stor gällande pandemins påverkan på regionens ekonomi och verksamhet.

Verksamhetens resultat uppgår till 152 miljoner i juli. För helåret beräknas verksamhetens resultat bli +50 miljoner inom intervallet -150 till +100 miljoner. Prognosen baserar sig på förvaltningarnas aprilprognoser med en övergripande bedömning på regionnivå. Verksamhetens budgeterade resultat är 230 miljoner.

Resultat efter finansiella poster uppgår i juli till 50 miljoner och beräknas för helåret bli -80 miljoner. Underskottet är i huvudsak hänförligt till realiserade finansiella förluster. Prognosen bygger på oförändrad börsutveckling under resten av året. Börsen har fortsatt återhämta sig under sommaren. Budgeterat resultat efter finansiella poster är 176 miljoner.

Balanskravsresultatet per juli är 286 miljoner. För helåret prognostiseras ett balanskravsresultat på 156 miljoner, vilket innebär att det långsiktiga målet enligt riktlinjen god ekonomisk hushållning, motsvarande 2% av skatter och statsbidrag, inte beräknas nås 2020. Om balanskravet för ett visst räkenskapsår är negativt ska det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt det negativa balanskravsresultatet ska regleras. Stor prognososäkerhet gör att balanskravsresultatets utveckling fortsatt behöver följas under hösten.

Nettokostnadsutvecklingen per juli uppgår till 2,5 procent och förväntas bli 4,7 procent för helåret, vilket är högre än 2019 då den var 3,2 procent och budgeterad nivå på 1,8 procent. Förväntat högre nettokostnadsutveckling 2020 än föregående år är till stor del en effekt av pandemin, som bland annat innebär fördröjd effekt av effektiviseringsåtgärder främst inom hälso- och sjukvården samt intäktsbortfall som inte kompenseras av staten.

Regionfullmäktige beslutade i samband med delårsrapport 1 att ge regionstyrelsen i uppdrag att fördela ut tillkommande statsbidrag kopplade till pandemin till berörda verksamheter. Förslag till utfördelning av tillkommande statsbidrag kommer att lämnas till Regionstyrelsen då beloppen är fastställda.

Regiondirektören har tidigare under året fått i uppdrag att noga följa utvecklingen av pandemin och återrapportera dess påverkan på regionens ekonomi och verksamhet i övrigt.

Förslag till beslut

1. Månadsrapport juli för Region Västmanland läggs till handlingarna.

19 Anmälan av ändring av regionråd

Anmäls att Lina Eriksson, Liberalerna, Västerås, har utsetts att ersätta Helena Hagberg, Liberalerna, Västerås, som regionråd i majoritet till och med 2022-10-14.

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

20 Anmälan av politisk sekreterare

Politiskt parti som är representerat i fullmäktige har möjlighet att tillsätta politisk sekreterare. Enligt reglementet ska anmälan om att politisk sekreterare tillsatts göras till regionstyrelsen.

Adam Söderkvist Määttä (V) har tillsatts på 50 procents tjänst för tiden 2020-08-01 -- 2022-10-14.

John Manders (M) har tillsatts på 100 procents tjänst för tiden 2020-08-25 – 2021-02-25.

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

21 Anmälningssärenden

- Bilaga 10 a) Protokoll från sammanträde med regionstyrelsens arbetsutskott 2020-06-02
b) Protokoll från sammanträde med styrelsen för Västmanlandsmusiken 2020-03-18, 2020-04-07, 2020-05-27 och 2020-06-17
c) Protokoll från sammanträde med Samordningsförbundet Västerås 2020-06-12
d) Protokoll från sammanträde med Norra Västmanlands Samordningsförbund 2020-05-28
e) Protokoll från sammanträde med Samverkansnämnden i Uppsala-Örebro sjukvårdsregion 2020-06-04
- Bilaga 11 f) Delårsrapport 1 2020 för kultur- och folkbildningsnämnden
- Bilaga 12 g) Delårsrapport 1 2020 för gemensamma kostnämnden
- Bilaga 13 h) Årsredovisning 2019 för Mälardalstrafik MÄLAB AB
- Bilaga 14 i) Överenskommelse avseende ökad nationell testning för covid-19, 2020, meddelande 12/2020 från styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (RV200816)
- Bilaga 15 j) Den privat drivna sjukvården kan bidra i arbetet med att möta de uppdämda vårdbehoven, skrivelse från Vårdföretagarna (RV200870)
- Bilaga 16 k) Angående statsbidrag för att ekonomiskt stödja vården och omsorgen till följd av sjukdomen covid-19, skrivelse från Vårdföretagarna (RV200870)
- Bilaga 17 l) Promemorian Reglering av undersköterskeyrket – kompetenskrav och övergångsbestämmelser, Ds 2020:15, remiss från (HSF200280). Remissen kommer att föreslås behandlas av regionstyrelsens arbetsutskott 2020-10-13.
- Bilaga 18 m) Remiss av betänkandet Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård, SOU 2020:36, (HSF200287). Remissen besvaras vid sammanträdet 2020-10-27.
- Bilaga 19 n) Promemoria om behovsanalys i den strategiska planen för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige, remiss från Näringsdepartementet (RV200861). Remissen besvaras vid sammanträdet 2020-09-29.

Förslag till beslut

1. Anmälningssärendena läggs till handlingarna.

Ärenden till Regionfullmäktige

22 Revidering av avgifter för intyg med mera

HSF200364

Sammanfattning

Priserna för olika typer av intyg föreslås höjas från och med 2020-10-01, enligt förslag från samverkansnämnden Uppsala-Örebro sjukvårdsregion.

Beskrivning av ärendet

- Bilaga 29 Under de senaste 15 åren har det inte gjorts någon generell prisuppräknings avseende avgifter för intyg inom Region Västmanland. Samverkansnämnden Uppsala-Örebro sjukvårdsregion, SVN, beslutade vid sammanträdet 2019-09-27 att rekommendera

2020-09-01

regionerna att fastställa nya harmoniserade prisnivåer. De nya nivåerna bygger på att självkostnadsprincipen fortsatt ska gälla, prisuppräknningen baserar sig på genomsnittlig läkarlön på vårdcentral och prisjustering utifrån LPIK (landstingsprisindex) exkl. läkemedel till nuvarande års prisnivå.

Regionstyrelsen ställer sig bakom förslaget till prisjusteringar och föreslår regionfullmäktige att godkänna förslaget.

Avgifterna för intyg grundas på sjukvårdens självkostnad och är inte en del av den skattefinansierade sjukvården. Priset ska spegla tidsåtgång från olika yrkesgruppers deltagande, eventuell provtagning, kontroller med mera. Intyg och hälsokontroller efterfrågas framför allt av privatpersoner, försäkringsbolag, företag (ofta i dess roll som arbetsgivare) och myndigheter som exempelvis Försäkringskassan.

Förutom revidering av de generella taxorna valde SVN även att rekommendera enhetliga priser för körkortsintyg.

Förslag från SVN	Från 1 oktober 2020	Idag
Timtaxa	1 880 kr	1 250 kr
Körkortsintyg, alkohol	5 000 kr	2 500kr och 5 000 kr **
Körkortsintyg, droger	5 550 kr	5 000 och 5 700 **
	<i>(Alla priser inkl. moms)</i>	<i>* Region Uppland ** Region Dalarna</i>

Förslag Region Västmanland

- Timtaxa och ersättning för körkortsintyg införs enligt samverkansnämndens förslag.
- Utifrån samverkansnämndens förslag om höjning av avgifter för intyg höjs samtliga intygskostnader inom regionen med 45 %. Detta är den sammanvägda procentsatsen av de höjningar som föreslås av intygen i indelning enklare, normalt och omfattande intyg, som övriga regioner använder sig av. Varje nytt pris inkl. moms för enskilt intyg föreslås avrundas till närmaste femtiotal kronor, därefter beräknas pris exkl. moms.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Dagens ersättning för intyg genererar för den offentliga verksamheten sammanlagt ca 2,2 miljoner kronor per år. Med detta som utgångspunkt kan ökningen i intäkter efter en justerad taxa förväntas bli sammanlagt omkring en miljon kronor per år. Privata vårdcentraler ska följa instruktionens prislista, de kan förväntas erhålla en ökad intäkt på ca 400 000 kronor per år.

Invånarperspektiv

För de invånare som har behov av intyg kommer kostnaden att öka.

Miljökonsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Uppföljning

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen följer effekterna och redovisar utfallet som ett delområde i den del av åtgärdsplanen för Ekonomi i balans år 2020 som avser intäktsförstärkande åtgärder.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Det redovisade förslaget till prisjusteringar av intyg godkänns, att gälla från och med 2020-10-01.

23 Bekräftelse av förlängning av borgensförbindelse och regressavtal och avtal om ansvar för Kommuninvests motpartsexponering avseende derivat

RV200636

Bilaga 20

Sammanfattning

Regionen föreslås besluta bekräftelse av förlängning av borgensförbindelse och regressavtal och avtal om ansvar för Kommuninvests motpartsexponering avseende derivat. Genom detta beslut säkerställs villkoren för fortsatt medlemskap i Kommuninvest och därigenom möjlighet till framtida finansiering.

Beskrivning av ärendet

Region Västmanland är sedan år 2003 medlem i Kommuninvest ekonomisk förening ("Föreningen"). Föreningens upplånings- och utlåningsverksamhet bedrivs i det av Föreningen helägda dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("Kommuninvest"). För att Kommuninvest i sin upplåning skall få bästa möjliga kreditvillkor på lånemarknaden återfinns i Föreningens stadgar som villkor för medlemskap, att samtliga medlemmar enligt separat tecknad borgensförbindelse ska ansvara solidariskt såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Samtliga medlemmar har tecknat borgensförbindelse. Region Västmanland utfärdade sin borgensförbindelse den 11 augusti 2003 och har bekräftat den samma genom beslut av fullmäktige den 18 september 2013. Ett borgensåtagande är enligt lag endast giltigt i tio år från den dagen åtagandet ingicks, alternativt från den dag då borgensåtagandet bekräftades genom beslut i fullmäktige. Även tillhörande regressavtal och garantiavtal blir enligt reglerna om preskription, ogiltiga efter 10 år.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Med hänsyn till att borgensförbindelsen och avtalen utgör ett av villkoren för medlemskap i Föreningen och den betydelse avtalen har för Kommuninvests verksamhet behöver fullmäktige fatta beslut som bekräftar att avtalen alltjämt är gällande. Regionens upplåning via Kommuninvest uppgår idag till 250 miljoner kronor (100 procent av upplåningen). Då regionen står inför stora investeringar och ökad upplåning så säkerställs genom detta beslut möjlighet även till framtida finansiering från Kommuninvest.

Hållbarhet, Miljöperspektiv, Mänskliga rättigheter – prövning av barnens bästa.

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser ur ett miljöperspektiv eller ur ett mänskliga rättighets- eller barnperspektiv.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser för Region Västmanlands innevånare.

Uppföljning

Ingen särskild uppföljning planeras för detta ärende.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Region Västmanland bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 11 augusti 2003 ("Borgensförbindelsen"), vari Region Västmanland åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) ("Kommuninvest") förpliktelser, alltså gäller samt att Kommuninvest äger företräda Region Västmanland genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer.
2. Region Västmanland bekräftar att regressavtalet undertecknat av Region Västmanland den 12 oktober 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltså gäller.
3. Region Västmanland bekräftar att garantiavtalet undertecknat av Region Västmanland den 12 oktober 2011, vari Region Västmanlands ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltså gäller.
4. Utsedda firmatecknare får i uppdrag att för Region Västmanlands räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

24 Motion om allergikonsulent för barn

RV190087

Bilaga 21

Malin Gabrielsson (KD) föreslår i en motion inkommen 2019-01-10 att Region Västmanland utvärderar hur kunskap om att förebygga och uppmärksamma akuta besvär med astma och allergi hos barn kan bli bättre, samt att Region Västmanland verkar för att i samarbete med länets kommuner höja kunskapen om astma och allergier inom förskola och skola.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2019-02-19 § 7 b.

Anmäls att beredningstiden för motionen vid fullmäktiges behandling har överstigit ett år.

Regionstyrelsens yttrande

En rapport från Socialstyrelsen visar att astma och allergier bland barn ökar. Liv och hälsa ung visar att 14 procent av ungdomarna i årskurs 7, 9 och år 2 i gymnasiet har lätta eller svåra besvär av astma och 9 procent har någon form av födoämnesallergi. Uppgifter från Barn- och ungdomskliniken visar att 10 procent av barnen har astma och 2 procent har svåra allergier. Socialstyrelsens rapport visar även att det finns flera brister i förskolor och skolor när det gäller inomhusmiljö, utomhusmiljö,

anpassning av mat och undervisning. Många lokaler lever inte upp till de regler som finns för inomhusmiljön.

Kommunernas miljö- och hälsoskydd arbetar förebyggande kring astma och allergier och utövar tillsyn inom områden som berör hälsa, livsmedel och miljö. Kontroller sker bl.a. i förskolor, skolor och andra lokaler där barn och ungdomar vistas. Kontroller sker av i princip hela inomhusmiljön där ventilation och städning är viktiga delar men även val av material. Likaså ser livsmedelskontrollanterna över så att ingen med allergi riskerar att få i sig fel mat. Utifrån risker i barnens arbetsmiljö i skolan har verksamhetsutövaren ansvar för att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar.

Region Västmanland tillhör Arbets- och miljömedicinska kliniken (AMM) i Örebro. De bedriver forskning och tar fram informationsmaterial som kan vara lämpligt att använda för att höja kunskapen i skola och förskola. Astma och allergiförbundet har tagit fram en digital checklista som kan hjälpa skola eller förskola att upptäcka och åtgärda risker för barn och elever med allergi.

Inom regionen har både samordningsfunktionen för elevhälsan, barn- och ungdomskliniken och BVC årliga utbildnings- och föreläsningsskolor. Tillfällena kommer att användas till att höja kunskapen och kompetensutveckla exempelvis skolläkare, skolsköterskor och annan personal inom skolan. Information ska ges om bemötande och hur akuta besvär ska hanteras när de uppstår. Elevhälsan ska hjälpa till att förmedla information från barnkliniken ut till skolorna som handlar om astma och allergi.

Frågan om att inrätta en allergikonsulent kan vara en väg att gå, men den behöver vägas och prioriteras mot andra nödvändiga satsningar inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

25 Motion om drönare i framtidens sjukvård

RV191269

Bilaga 22

Jenny Landernäs och Gunnar Björnstad, båda (M), föreslår i en motion inkommen 2019-07-09 att Region Västmanland utreder på vilket sätt det är möjligt och lämpligt att använda drönare i verksamheten, samt att det tas höjd för drönarkapacitet i om- och nybyggnationer av hälso- och sjukvårdsfastigheter.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2019-09-17 § 93 c).

Anmäls att beredningstiden för motionen vid fullmäktiges behandling har överstigit ett år.

Regionstyrelsens yttrande

Drönarteknologi är under utveckling inom den svenska hälso- och sjukvården, dock än så länge endast i ett tidigt utvecklingsstadium med olika former av test- och demonstrationsverksamheter. Bland dessa finns försök att utrusta drönare med defibrillatorer, blodtransporter mellan sjukhus och drönare som kan flyga upp emot

70 km och bära 8 kg utrustning för användning i glesbygd. Försök från andra länder har visat på såväl möjligheter som risker med teknologin.

De erfarenheter och den utveckling som pågår, visar att användningsområdena är mångfacetterade. Exempelvis kan drönare vara till viss nytta för att få en överblick över skadeområden, en bild av en händelse/olycka på säkert avstånd eller vid eftersök av personer. I dessa fall bedömer dock regionen att detta åligger främst räddningstjänsten, som har det övergripande ansvaret vid bland annat olyckor.

Tekniskt sett är frågan okomplicerad då Västmanland sjukhus Västerås har en landningsplats för flygtransporter och att det i detta hänseende inte krävs åtgärder i prospektering av det Nya Akutsjukhuset. Däremot innebär regelverket kring drönartransporter och möjligheterna att uppfylla kraven för flygtillstånd en större utmaning.

Sjukhusområdet ligger inom Västerås flygplats kontrollzon inom vilken det krävs tillstånd från Västerås flygplats, samt ska den som flyger drönare inom Region Västmanlands luftrum söka tillstånd. Det är inte heller tillåtet att, utan tillstånd från Transportstyrelsen, flyga drönare utom synhåll för drönarpiloten. Gällande regelverk tillåter inte heller att drönare flyger samtidigt som flygplan inom kontrollzonen. Det finns också begränsningar vad gäller höjd och hastighet beroende på var i kontrollzonen drönaren befinner sig och storleken på drönaren.

Region Västmanland följer noga utvecklingen inom området. Den kunskap och erfarenhet som kommer ut från de pågående projekt inom landet är nödvändigt underlag för ett eventuellt beslut om införande av drönarteknologi inom hälso- och sjukvården i Västmanland.

Vid större byggprojekt inom regionen bevakas relevant teknisk utveckling, detta innebär att frågan om drönarteknologi aktualiseras vid planeringen av byggnationen av Nya akutsjukhuset, NAV.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

26 Motion om kunskap och innovation i verksamheten

RV191383

Bilaga 23

Malin Gabrielsson (KD) föreslår i en motion inkommen 2019-08-12 att Region Västmanland inom projektet för akutsjukhuset tar fram en plan, inklusive kostnader, för etablering av en samlad plats och kreativ miljö på sjukhusområdet i Västerås för utbildning, forskning och innovation, samt att regionen utreder intresse och förutsättningar för ett utvecklingscenter inom sjukvård och/eller rehabilitering vid Köpings sjukhus.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2019-04-16 § 28 d).

Anmäls att beredningstiden för motionen vid fullmäktiges behandling har överstigit ett år.

Regionstyrelsens yttrande

En väl fungerande innovations- forsknings- och utbildningsmiljö är en prioriterad verksamhet i region Västmanland. Verksamheterna Centrum för klinisk forskning, Lärcentrum, Enheten för kunskap och utbildning, innovations- samt biblioteks-verksamheten organiserades om under 2019 och med start 1 januari 2020 startades Centrum för innovation, forskning och utbildning (CIFU). Tanken är att denna organisation skulle hjälpa till att skapa en ännu mer inspirerande och kreativ miljö för regionens medarbetare, vårdgrannar, entreprenörer, högskola och universitet. Parallellt med omorganisationen har sökandet efter lämpliga lokaler mitt i verksamheten undersökts.

Avsikten är alltså att etablera en samlad plats och kreativ miljö på sjukhusområdet för CIFU. Det skall vara en samlingspunkt där inte bara forskare och innovatörer samlas utan helst en samlingspunkt för alla som befinner sig i regionens lokaler av en eller annan anledning. En plats för Västmanlänningarna att känna sig stolta över. Representanter för CIFU och Fastighetsförvaltningen arbetar för att skapa ett sådant kreativt centrum. Arbetet pågår parallellt och integrerat med planeringen av det nya sjukhuset där den kommande användningen av friställda lokaler optimeras.

Gällande frågan om Köpings sjukhus, så finns där redan ett Kliniskt träningscentrum (KTC). I och med den nya CIFU-organisationen har frågan om hur detta skall utvecklas aktualiserats. Arbetet med lämpliga innovations, forsknings och utbildningsaktiviteter utanför Västerås fortskrider.

Sammanfattningsvis pågår ett arbete för ett kreativt centrum mitt i verksamheten.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

27 Motion om att införa regional koldioxidbudget

RV191486

Bilaga 24

Heidi-Maria Wallinder, Johanna Ritvadotter och Fredrik Stockhaus, alla (V), föreslår i en motion inkommen 2019-08-30 att Region Västmanland tar initiativ till en regional koldioxidbudget.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2019-09-17 § 93 k).

Regionstyrelsens yttrande

Bakgrund

Lokala/regionala koldioxidbudgetar i Sverige har hittills till största delen tagits fram i enskilda projekt och i vägledande syfte. Till exempel genom klimatnoden vid Uppsala Universitets projekt som genomfördes 2018. De får dock successivt en alltmer framträdande roll. Till exempel använder Stockholms stad nu en koldioxidbudget i sin klimathandlingsplan för 2020 - 2023, liksom Borås stad. Bland regionerna har Region Gotland beslutat om att vidareutveckla arbetet med den budget som man fick framtagen genom projektet med Uppsala Universitet. Region Skåne har haft en motion i början av 2019. I Norden och Europa är Oslo och Manchester exempel på städer som arbetar med klimatmål relaterade till lokala koldioxidbudgetar.

Överväganden

En koldioxidbudget för Västmanland utifrån klimatnoden vid Uppsala Universitets tillvägagångssätt (det geografiska området inklusive invånarnas flygresor och utrikes transporter), kan tas fram i rapportform för en kostnad i storleksordningen 20 000 - 100 000 kronor och sedan uppdateras årligen för motsvarande belopp. Den görs då primärt utifrån den statistik som länsstyrelserna gemensamt publicerar varje år. En fördel är att tillvägagångssättet är etablerat och har stöd i aktuell och ledande forskning inom området. En nackdel är att regional och kommunal utsläppsstatistik publiceras med två års fördröjning. Alternativt behöver egna insatser göras för att ta fram data, med ökat behov av resurser som följd. En annan nackdel är att det enbart är utsläpp av koldioxid som ingår, utsläpp av lustgas och metan ingår inte. Vidare ingår inte arbete med att identifiera, värdera, prioritera och faktiskt genomföra åtgärder för att minska utsläppen, vilket är det som behöver mest resurser.

Ett konsumtionsbaserat perspektiv inkluderar de utsläpp som individer och organisationer ger upphov till även utanför det geografiska området, vilket talar för att hela eller delar av detta perspektiv bör tas hänsyn till i en budget. Det som talar emot är att mycket av data för dessa utsläpp är osäkra och schablonbaserade. Rådigheten över geografiska utsläpp i relation till konsumtionsbaserade varierar mellan olika poster. Till exempel kan länets aktörer ha begränsad rådighet över en godstransport som passerar på motorväg genom länet medan man i upphandlingar har stor rådighet att främja varor med låg klimatpåverkan.

Slutsatser

Bredden i det regionala utvecklingsansvaret med höga målsättningar i den nya Regionala Utvecklingsstrategin gör att regionen redan idag har goda möjligheter att underlätta för invånare, civilsamhälle och näringsliv att ta sitt proportionerliga klimatansvar och nå nollutsläpp så snabbt som möjligt. Till exempel genom nudging, överenskommelser och riktade stödinsatser. För att koldioxidbudgeten ska stärka detta arbete så krävs att den är tillförlitlig och kommuniceras på ett enkelt och tydligt sätt.

Arbetet med en Koldioxidbudget för det geografiska området Västmanland bör genomföras men hur och i vilken omfattning bör undersökas ytterligare. Till exempel gällande konsumtionsutsläpp, byttor och kostnader, risker och möjligheter. Uppdraget bör ligga på Länsstyrelsen som tidigare gjort en Klimatstrategi för länet men Region Västmanland kan samverka i projektet bland annat genom länets Miljö och Klimatråd. Det är också viktigt att belysa hur en Koldioxidbudget kan bidra till uppfyllelse av mål för ekonomisk och social hållbarhet. Det kan ske dels i samband med kommande översyn av hållbarhetsmål och åtgärder för regionens egna verksamheter, dels i fortsatt samverkan med aktörer i länet.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

28 Motion om uteblivna besök inom hälso- och sjukvården

RV191542

2020-09-01

inkommen 2019-09-12 att Region Västmanland dubblar avgiften för uteblivna besök, samt att Region Västmanland redovisar kostnaden för uteblivna besök inom hälso- och sjukvården.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2019-10-22 § 114 a).

Anmäls att beredningstiden för motionen vid fullmäktiges behandling har överstigit ett år.

Regionstyrelsens yttrande

Mellan 2015 och 2019 har andelen uteblivna besök vid hälso- och sjukvården inom Region Västmanland varierat mellan 2,59–2,84 procent, där en liten minskning går att se under 2019 jämfört med 2016–2018. Regionen ligger något över genomsnittet på 2,25 procent i en jämförelse med tolv andra regioner som Region Stockholm genomfört, där dock spridningen mellan regionerna är stor (1,08–5,49 procent). Av de uteblivna besöken inom Region Västmanland är 79 procent återbesök.

Uteblivna besök		
	Andel	Antal
2015	2,59%	26 265
2016	2,84%	29 842
2017	2,79%	28 667
2018	2,78%	28 404
2019	2,69%	28 135

Inom Region Västmanland har det genomförts en rad åtgärder som bland annat syftar till att minska andelen uteblivna besök och sena av- och ombokningar. Det handlar om åtgärder som exempelvis ska förenkla kontakten mellan patienten och hälso- och sjukvården, samt att i högre grad låta patienterna själv styra sina besökstider såsom ändrade rutiner vid SMS-påminnelser, webbtidbokning, produktionsplanering, digitala vårdmöten, ökad användning av e-tjänster/funktioner via 1177 Vårdguiden samt projekt kring digitala kallelser.

Avgifter för uteblivna besök

Inom Region Västmanland debiteras patienter vid uteblivna besök med patientavgiften och en tillkommande administrationsavgift. Detta gäller även avgiftsfria besök samt där patienten har frikort. Dock finns det ett antal undantag då ingen avgift går ut: bokade som obokade laboratoriebesök; besök på BVC; besök för abortrådgivning; besök för preventivmedelsrådgivning; besök för patienter som går under smittskyddslagen (SmL), samt; besök inom den riktade screeningverksamheten.

Den jämförelse som Region Stockholm genomförde, visar att vid sjutton av landets regioner så uppgår avgiften på uteblivet besök inom öppenvård till nivån på patientavgiften. Vid Region Dalarna och Region Blekinge ligger avgiften på ett fast belopp om 300 kr, den högsta avgiften vid regionerna för planerade besök inom öppenvården. Region Sörmland har en avgift på 300 kr för primärvård, och 450 kr inom specialistvården.

Region Stockholm beslutade i januari 2020 att införa höjd avgift för uteblivna besök från och med 1 maj 2020. Beslutet gäller besök i öppen vård med vissa undantag, samt planerade operationer inom slutenvård där återbud lämnats senare än 72 timmar före avtalad tid. Region Skåne införde en dubblerad patientavgift för uteblivna besök 2012, där avgiftsbefriade besök även debiteras med 300 kr. Efter höjningen gick det att se en minskning i andelen uteblivna besök, som dock var kortvarig. År 2015 ökade andelen uteblivna besök för att året därefter närma sig samma nivå som innan avgiftsnöjningen infördes.

Kostnadsredovisning

Tidigare kostnadsberäkningar av uteblivna besök har genomförts av bland annat Västra Götalandsregionen (VGR) och Region Stockholm. VGR uppskattade i slutet av 2018 antalet uteblivna besök till 163 000, och kostnaden för dessa till över 500 miljoner kronor. Även Region Stockholm har uppskattat kostnaderna till minst 500 miljoner kronor, en beräkning som utgår från en minsta kostnad för varje uteblivet besök med 1 000 kr.

Kostnadsberäkning Region Västmanland

Kostnaderna som ligger till grund för den beräkning som presenteras nedan, avser den totala kostnaden per besök som utgår från utomlänsprislistan och avser läkarbesök, sjukvårdande behandling samt dagkirurgiska vårdkontakter. Kostnaderna för de uteblivna besöken inom somatisk specialistvård och primärvård uppskattas uppgå till 70 procent av den totala kostnaden utifrån utomlänsprislistan. En reducering med 30 procent är rimlig dels utifrån att en del är fasta kostnader dels utifrån att det är rimligt att anta att personal, åtminstone del av tiden, ägnar sig åt andra värdeskapande aktiviteter. På grund av de långa besökstiderna vid psykiatri och habiliteringen, bedöms kostnaderna för uteblivna besök utgöra 25 procent av de totala kostnaderna. För dagkirurgiska ingrepp har en schablonkostnad på 10 000 kronor använts.

Utifrån ovanstående beräknas kostnaden för de uteblivna besöken under 2019 uppgå till 29,4 miljoner kronor. Viktigt är dock att understryka att detta är endast en grov uppskattning av kostnaderna, som utgår från en schablonberäkning och därför inte heller nödvändigtvis speglar de verkliga kostnaderna för uteblivna besök inom hälso- och sjukvården.

Dubblerad avgift för uteblivna besök

Utifrån tillgänglig statistik går det i dagsläget inte att dra några slutsatser kring varför patienter uteblir från sina besök, där det kan finnas ett antal olika förklaringsmodeller. Det är därför även svårt att säga vad eventuella åtgärder kan ha för effekter. Av denna anledning är det viktigt att genomföra en fördjupad analys kring frågan om vad det är som gör att patienter uteblir från sina besökstider. Ett arbete pågår just nu mellan Vårdgarantienheten och Ögonkliniken att bland annat undersöka orsakerna bakom uteblivna besök och sena av- och ombokningar.

Samtidigt har även ett antal åtgärder införts inom regionen, varav många har implementerats men inte alla och inte fullt ut. Region Västmanland anser att det är viktigt att även orsakerna till detta utreds och analyseras ytterligare, och då också att en analys görs av åtgärdernas effektivitet.

Det finns svårigheter i dag för patienten att komma i kontakt med hälso- och sjukvården. En förutsättning för ett införande av en ökad avgift för uteblivna besök är

därför att slutenvårdens mottagningar har öppnat upp sin telefontillgänglighet motsvarande kontorstid under vardagar.

Då det ofta går ut en kallelse via brev, får inte hälso- och sjukvården en bekräftelse på att patienten mottagit kallelsen. Ett flertal kallelser skickas också i dag med kort varsel där det varit problem med brevlleveranser som inneburit att kallelser inte nått patienten i tid. Ovanstående innebär att inför ett eventuellt beslut om dubblerad avgift krävs det att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen inför digitala kallelser och öppnar upp fler bokningsbara webbtider.

Region Västmanland anser vidare att det bör finnas undantag då ingen avgift ska krävas vid uteblivet besök. Redan i dag finns vissa undantag för debitering, dock behöver dessa ses över. Det handlar exempelvis om de fall där orsaken kan vara kopplad till patientens sjukdomsbild. Vilka patientgrupper som ska exkluderas bör därför utredas i samråd med vårdens verksamheter i samband med ett eventuellt beslut om ökad patientavgift vid uteblivna besök. Här behöver regionen också beakta de situationer där orsaken inte ligger hos patienten, exempelvis patienter på särskilt boende där tredje part ansvarar för transport och då även kan vara orsaken till det uteblivna besöket.

Ett eventuellt införande av dubblerad patientavgift förutsätter således en utvecklad tillgänglighet och service avseende bland annat kallelsehantering och tidsbokning som förvaltningen i dag inte helt uppfyller. Förvaltningen har ett uppdrag i förvaltningsplanen att nå en ekonomi i balans och kommer att utveckla förutsättningarna för att minska antalet uteblivna besök då uppdraget rapporteras.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. .

29 Motion om vårdcentralernas öppettider

RV200264

Bilaga 26

Mikael Andersson Elfgren, Stephanie Bruksgård, Anna Nygren, Silvana Enelo-Jansson och Pernilla Danielsson, alla (M), föreslår i en motion inkommen 2020-02-11 att Region Västmanland utreder hur vårdcentralerna kan få större inflytande över sina öppettider, samt att utredningens resultat används i arbetet för kommande primärvårdsprogram.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2020-06-16 § 37 a).

Regionstyrelsens yttrande

Motionen tar upp vårdcentralernas öppettider som underlag för individens val av vårdcentral och att idag är utbudet enligt motionen i detta avseende begränsat. Motionen föreslår att vårdcentralernas öppettid varje vardag om nio timmar skulle kunna förläggas mer flexibelt mellan 06.00-20.00.

I Västmanland ska vårdcentralerna vara öppna hela dagen vardagar mellan 08.00-17.00 inklusive lunchtid. Det är dock inget som hindrar en vårdcentral från att ha utökade öppettider. Flera vårdcentraler har också prövat att erbjuda både morgonmottagning och kvällsmottagning men försöken har avslutats då de listade inte har haft önskemål om att komma på de utökade öppettiderna.

Varje vårdcentral ska kunna ta emot alla telefonsamtal samma dag vardagar mellan 08.00-16.00 samt finnas tillgänglig på VIP-telefon för samarbetspartners till 17.00. Detta innebär att utrymmet för vårdcentralen finns att utöka sin öppettid men inte för att begränsa densamma under de stipulerade öppettiderna kl. 08.00-17.00.

Inom ramen för den översynen som kommer att göras av primärvårdsprogrammet och dess ersättningsystem kommer vårdcentralernas öppettider att diskuteras.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen bifalls.

30 Motion om att minska andelen dödfödda barn

RV200357

Bilaga 27

Johanna Ritvadotter, Heidi-Maria Wallinder, Fredrik Stockhaus och Hans Jansson, alla (V), föreslår i en motion inkommen 2020-03-02 att Region Västmanland skyndsamt gör en regional audit av fall med fosterdöd, samt att det med auditens resultat som underlag utarbetas en strategisk plan för att minska andelen dödfödda barn.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2020-06-16 § 37 c).

Regionstyrelsens yttrande

Varje fall av fosterdöd är en tragedi som i vissa fall kunnat undvikas genom snabb behandling, förutsatt att kvinnan inkommer till vården i tid, men oftast inte. Hur många barn som dör per år beror på dels antalet förlossningar, dels av normal biologisk variation. Det senare är en slumpmässig variation som kommer av att det rör sig om få patienter i förhållande till det totala antalet förlossningar. Detta innebär att antalet dödfödda barn varierar något över åren, men sett över en längre period så ligger siffrorna tämligen konstant.

Tabellen nedan visar statistik över antalet dödfödda över tid. Statistiken är uttagen från förlossningsjournalssystemet och avviker från de siffror som presenteras i motionen. Som går att utläsa ur tabellen var andelen dödfödda barn 2019 åter på förväntad nivå.

	Död före värkarbete (n)	Död före värkarbete (%)	Död under förlossning (n)	Död under förlossning (%)	Levande födda (n)	Levande födda (%)	Totalt (n)
2010	10	0,4	0	0	2784	99,6	2794
2011	8	0,3	1	0	2778	99,7	2787
2012	12	0,4	1	0	2865	99,5	2878
2013	9	0,3	2	0,1	2868	99,6	2879
2014	11	0,4	0	0	2973	99,6	2984
2015	10	0,3	1	0	2982	99,6	2993
2016	16	0,5	5	0,2	3103	99,3	3124
2017	16	0,5	1	0	3114	99,5	3131

2020-09-01

2018	17	0,6	1	0	3038	99,4	3056
2019	8	0,3	0	0	3029	99,7	3037

Varje år genomförs en genomlysning av de dödsfall som inträffar under en graviditet. I samband med att det absoluta antalet dödfödda barn ökade under 2016–2018 gjordes dessutom en journalgenomgång för att se vad som behövde förbättras. Ett arbete som resulterade i en åtgärdsplan.

Kvinnokliniken vid Region Västmanland avser att fortsätta med sitt lärande arbete för att förbättra vården och minska antalet dödsfall där dödsfallet hade kunnat undvikas. I arbetet implementerar kliniken alla tillgängliga, evidensbaserade metoder för att nå målet. Detta innefattar även en granskning av varje enskilt fall, det som i motionen benämns som audit.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

31 Avskrivning av motion

LTV100300

Enligt kommunallagen (2017:725) 5 kap. 35 § får fullmäktige avskriva en motion från vidare handläggning om beredningen av motionen inte har kunnat avslutas inom ett år från det att motionen väcktes.

Bilaga 28

Fullmäktige föreslås avskriva en motion från Görel Malinaric Korkman och Barbro Östling, båda (S), inlämnad 2010-04-08 om införande av hälsokontroller för 40-åringar.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Redovisad motion om införande av hälsokontroller för 40-åringar avskrivs.